

Gebroeders Jussen fenomenaal

Arthur Jussen – piano

Lucas Jussen – piano

17/02/20, Deventer Schouwburg

400ste concert in de serie Stichting Kamermuziek Deventer (feestelijk jubileumconcert)

Door Maarten Mestrom

DEVENTER – Het 400ste concert in een vanaf 1954 doorlopende reeks kamermuziekconcerten, daarvan hoopt iedereen dat het iets bijzonders wordt. En dat werd het. In een tot op de laatste plaats uitverkochte grote zaal van de Deventer Schouwburg gaven Arthur en Lucas Jussen een fenomenaal recital dat zowel intiem, virtuoos als spectaculair was.

Geboren in 1993 (Lucas) en 1996 (Arthur) ‘de langste is de jongste’ - zoals een bewonderende bezoeker in de pauze steeds herhaalde - hebben de gebroeders Jussen zich ontwikkeld tot echte publiekslievelingen. Te gast bij De Wereld Draait Door, als solisten bij de belangrijkste symfonieorkesten, twee Edisons, een platencontract bij Deutsche Grammophon en cd’s die qua verkoop de gouden en platinastatus bereiken. En toch – zoals de uitdrukking onder muzikanten luidt: je bent zo goed, of zo slecht, als de laatste keer dat je gespeeld hebt. Het moet iedere keer weer waargemaakt worden. De broers startten hun recital met Acht Variationen über ein Thema des Grafen von Waldstein voor pianovierhandig (twee pianisten achter een instrument). Een echt Beethovenstuk: vindingrijk, contrastrijk en virtuoos. Maar als de broers de ene gezamenlijke piano vervuilen voor de bezetting van twee vleugels in Mozarts Sonate KV 448 dan hoor je dat hun heldere, moderne en metrische spel eigenlijk beter past bij Mozart dan bij Beethoven. Buitengewoon is de mate van gelijkheid en egaliteit die Arthur en Lucas bereiken in hun samenspel. Door de pianoklank en de directe attaque van iedere noot op een toetsenbord luistert in geen enkele bezetting de precisie in het samenspel zo nauw als tussen twee vleugels. Musici moeten waarschijnlijk uit hetzelfde DNA bestaan om deze graad van synchroniciteit te kunnen bereiken. Arthur en Lucas vormen geen tweeling maar heel veel scheelt het niet. Niet alleen tijdens het spelen maar ook als ze over het podium stappen of hun jasje losknopen: alles gaat synchroon. (Het andere internationaal vermaarde pianoduo bestaat uit twee zussen: Katia en Marielle Labèque).

Een zeer aangename verrassing was het Andante en Allegro brilliant opus 92 uit 1841 voor piano quatre-mains van Felix Mendelssohn-Bartholdy. Mendelssohn is de componist van de fraaie melodieën, maar het Allegro brilliant bevat ook spetterend passagewerk en heeft terecht de toevoeging ‘brilliant’. Het stuk is in uitstekende handen bij Arthur en Lucas. De noten roffelden de vleugel uit.

(vervolg recensie op pagina 2)

Prachtige muziek en virtuoos gespeeld. Maar na de pauze is het alsof de handschoen uitgaat. Is het alsof de gebroeders Jussen willen zeggen: pas op, we zijn niet alleen die frisse Mozartboys - er is ook nog een hele andere kant.

Strawinsky schreef zijn *Sacre du Printemps* ('Lente-riten') als ballet voor de beroemde Russische choreograaf Diaghilev en het stuk werd als balletmuziek voor het eerst uitgevoerd in 1913 te Parijs. Het ballet *Le Sacre* beeldde een heidens, prehistorisch lenteritueel uit waarbij een jonge maagd zich dood danst ter ere van de zonnegod.

Misschien is *Le Sacre* het belangrijkste en meest kenmerkende werk van de twintigste-eeuw. Eerdere stukken van Strawinsky wortelen nog in de negentiende-eeuw van Rimsky-Korsakov (Strawinsky's leraar). Het contrast kan niet groter zijn. *Le Sacre* is iets totaal anders - misschien hoor je dat nog wel beter in de versie voor twee piano's dan in de orkestversie. Als pianostuk bevat *Le Sacre* alles wat er in de twintigste eeuw op piano ging gebeuren: beukende ritmes, eindeloos herhalende patronen, clusters, dissonanten, akkoorden met extreme toevoegingen; ritme belangrijker dan melodie; expressie belangrijker dan harmonie. Van Bartók en Boulez tot Keith Jarrett en Thelonious Monk, geen pianist van na 1913 die niet bewust of onderbewust schatplichtig is aan *Le Sacre du Printemps*.

Het was een muzikale gebeurtenis van de eerste orde om Arthur en Lucas Jussen de *Sacre* te horen spelen. Intens geconcentreerd, met veel kracht, met een heilig vuur werd deze tour de force voltooid. (De rechterhand van Arthur ging soms zo snel op en neer dat de afzonderlijke beweging niet meer te zien was.)

Er gebeurde iets bijzonders, niet alleen op het podium, ook in de zaal. Het was opmerkelijk dat de broers na afloop het publiek bedankten voor de aandacht en de geconcentreerde stilte die hen de gelegenheid gaf het beste uit zichzelf te halen.

Maar twintigste eeuw of niet – alle muzikale wegen leiden uiteindelijk weer naar Bach. De broers sloten af met als toegift Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit. De perfecte afsluiting van een bijzonder 400ste concert in deze Deventer concertreeks, waarin al 65 jaar de mooiste kamermuziek in ere wordt gehouden.

Volgend concert in de serie Kamermuziek Deventer:

- **Woensdag 11 maart 2020 20:00 uur:** Anna Vinnitskaya, piano. Eerste prijs Koningin Elisabeth Concours, België 2007